

22 Αυγούστου 2019

Σημαντικές εκθέσεις στο μουσείο Μπενάκη από το Σεπτέμβριο

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Σημαντικές εκθέσεις θα φιλοξενηθούν από το Σεπτέμβριο μέχρι και τους πρώτους μήνες του καινούριου χρόνου στο Μουσείο Μπενάκη. Μια σύντομη περιήγηση στο πρόγραμμα του μουσείου αποκαλύπτει το εύρος της θεματικής και την ποικιλία των προσεγγίσεων.

Στις 11 Σεπτεμβρίου θα εγκαινιαστεί (διάρκεια μέχρι 17 Νοεμβρίου) η ατομική έκθεση του Γιάννη Βαρελά με τίτλο «ANIMA I», που περιλαμβάνει μια σειρά νέων ζωγραφικών έργων, με τα οποία ο καλλιτέχνης επιστρέφει στις εικόνες του σώματος, διερευνώντας τις έμφυλες πολιτισμικές αναπαραστάσεις της ανθρώπινης μορφής.

Επικρατούν θέματα όπως η μοναχικότητα, η ψυχική αγωνία, το ανδρόγυνο, η σεξουαλικότητα, η απόρριψη, η απώλεια, η άξεστη απελευθέρωση, η περιθωριοποίηση, οι συμπλεγματικές ταυτότητες και η μετάβαση από το ιδιωτικό στο δημόσιο (Πειραιώς 138).

Η έκθεση «Τσίκι-Τσίκι» οργανώνεται από τις 24 Σεπτεμβρίου μέχρι τις 17 Νοεμβρίου με αφορμή την επέτειο συμπλήρωσης 80 χρόνων από τη γέννηση και 25 χρόνων από τον θάνατο του Αλέξη Ακριθάκη.

Η έκθεση αποτελεί την πρώτη οργανωμένη παρουσίαση της ομότιτλης σειράς έργων του καλλιτέχνη αφιερωμένη αποκλειστικά σε μια από τις πιο αναγνωρίσιμες τεχνικές του, το «τσίκι-τσίκι», όπως την αποκάλεσε χαρακτηριστικά ο Κώστας Ταχτσής στα μέσα του δεκαετίας του 1960. Παρουσιάζονται ακόμα έργα του Ακριθάκη που θεωρούνται ιδιαίτερης σημασίας για τη δημιουργία, την εξέλιξη και τη διαφοροποίηση της χαρακτηριστικής τεχνοτροπίας του από την αρχή και καθ' όλη τη διάρκεια της εικαστικής πορείας του. Επιμέλεια: Χλόη Geitmann-Ακριθάκη, Αλέξιος Παπαζαχαρίας (Μουσείο Μπενάκη Ελληνικού Πολιτισμού).

Σαράντα χρόνια έχουν περάσει από τη γέννηση της ιδέας του συλλέκτη έργων τέχνης Δημήτρη Τσίτουρα να δημιουργήσει μια συλλογή βασισμένη εξ ολοκλήρου στο μαγικό τοπίο της Σαντορίνης, με έμφαση στους έλληνες ζωγράφους του 20ού αιώνα. Μια επιλογή από 84 πίνακες σπουδαίων δημιουργών θα ταξιδέψει τον επισκέπτη στο ιδιαίτερο τοπίο της Σαντορίνης, αλλά και σε μια ιδιαίτερη αναδρομή στην ελληνική ζωγραφική.

Η έκθεση (3 Οκτωβρίου - 3 Νοεμβρίου) αναδεικνύει τοπία που μάγεψαν με το φως και τα χρώματά τους, συνεχίζοντας να γοητεύουν περιηγητές και καλλιτέχνες. Ζωγράφοι όπως ο Δήμος Μπραέσσας, ο Βάσος Γερμενής, ο Νίκος Χατζηκυριάκος - Γκίκας, ο Γιάννης Μόραλης, ο Σπύρος Βασιλείου, αλλά και νεότεροι, όπως η Όπη Ζούνη, ο Κώστας Τσόκλης και ο Πάυλος Σάμιος είναι μερικοί μόνο από τους καλλιτέχνες που εκπροσωπούνται στην έκθεση (Πειραιώς 138).

Έχοντας μελετήσει τους παραλληλισμούς ανάμεσα στην έρημο του Κατάρ και το Αιγαίο Πέλαγος, ο Πρίγκιπας Νικόλαος δημιούργησε δύο βιωματικές εγκαταστάσεις στην Αθήνα και στην Ντόχα, όπου παρουσιάστηκαν εικόνες από την

έρημο του Κατάρ δίπλα σε φωτογραφίες του Αιγαίου Πελάγους. Οι εικόνες της τωρινής έκθεσης (9 Οκτωβρίου - 19 Ιανουαρίου) υπογραμμίζουν την ομορφιά και την ιδιαιτερότητα των εναλλασσόμενων τοπίων, ενώ σε κάποιες συνενώνονται τα δύο στοιχεία, η έρημος και η θάλασσα, δημιουργώντας ένα γοητευτικό οπτικό παιχνίδι. Οι εγκαταστάσεις, στηριγμένες στην τοπική αρχιτεκτονική και εμπλουτισμένες με παραδοσιακές μουσικές και ακούσματα δημιουργημένα σε συνεργασία με ντόπιους καλλιτέχνες, τονίζουν τον διάλογο των πολιτισμών μέσω της τέχνης. Στην Αθήνα, οι φωτογραφίες θα φιλοξενηθούν σε μια σκηνή Βεδουίνων (bait al shaar) η οποία θα δημιουργηθεί ειδικά για την έκθεση στην αυλή του Μουσείου Μπενάκη Ισλαμικής Τέχνης. Παράλληλα στη Ντόχα, οι φωτογραφίες θα παρουσιαστούν σε έναν παραδοσιακό αιγαιοπελαγίτικο ανεμόμυλο που θα κατασκευαστεί στο πολιτιστικό κέντρο «Katara». Επιμέλεια: Μαριλένα Κουτσούκου (Μουσείο Μπενάκη Ισλαμικής Τέχνης).

Με αφορμή τη συμπλήρωση των 100 χρόνων από την ίδρυση του Bauhaus, το Ινστιτούτο Γκαίτε, σε συνεργασία με το Ωδείο Αθηνών και τα Αρχεία Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής του Μουσείου Μπενάκη, παρουσιάζει έκθεση με τίτλο «Από το κτίριο στην κοινότητα: ο Ιωάννης Δεσποτόπουλος και το Μπάουχάους» (10 Οκτωβρίου - 7 Δεκεμβρίου). Ο Ιωάννης Δεσποτόπουλος είναι ο μοναδικός Έλληνας αρχιτέκτονας ο οποίος έζησε για δύο χρόνια στη Βαϊμάρη κατά την εποχή του Bauhaus κι ήρθε σε άμεση επαφή με τις αρχές, τη διδασκαλία και τους ανθρώπους της διάσημης σχολής.

Η έκθεση επικεντρώνεται στο Ωδείο Αθηνών, παρουσιάζοντας παράλληλα πτυχές της διαδρομής του αρχιτέκτονα και άγνωστα στοιχεία από την πρότασή του για το Πνευματικό Κέντρο. Η κοινότητα αποτελεί όχι μόνο ένα από τα βασικά στοιχεία της σχολής του Bauhaus, αλλά και μια από τις θεμελιώδεις αρχές οργάνωσης των οικισμών στην Ελλάδα. Η επιμέλεια είναι του Λουκά Μπαρτατίλα, αρχιτέκτονα και υποψήφιου διδάκτορα στο Bauhaus-Universität της Βαϊμάρης (Ωδείο Αθηνών).

Το φωτογραφικό οδοιπορικό του Βασίλη Βρεττού «23.07.18» (11 Οκτωβρίου - 8 Δεκεμβρίου 2019) αποτελεί επιστροφή στον καμένο τόπο της παιδικής ηλικίας και του ενήλικου βίου του. Μικρό διάστημα μετά την καταστροφική πυρκαγιά της 23ης Ιουλίου 2018 στο Μάτι και τον Νέο Βουτζά, ο Βρεττός επισκέπτεται και φωτογραφίζει τα σπίτια φίλων, γνωστών και αγνώστων, οι περισσότεροι από τους οποίους μετρούν όχι μόνο εκτεταμένες, αλλά και ανθρώπινες απώλειες. Οι φωτογραφίες των ισοπεδωμένων τοίχων και των καμένων σπιτιών, των νεκρών δένδρων, των κατεστραμμένων αυτοκινήτων και των λιωμένων αντικειμένων αφηγούνται «ιστορίες μέσα στις ιστορίες» με διαυγή και σπαρακτική σαφήνεια. Η παρουσίαση στο Μουσείο Μπενάκη, με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από την

καταστροφή, αποτελεί ελάχιστο φόρο τιμής. Επιμέλεια: Ίρις Κρητικού (Πειραιώς 138).

Ο φακός του Φωκίωνα Ζησιάδη στην έκθεση «Παγετώνες: από τη γένεση στην εξαύλωση» (17 Οκτωβρίου – 17 Νοεμβρίου) αποκαλύπτει μέσα από το σκηνικό του Βόρειου Παγωμένου Ωκεανού την άρρηκτη δομή των παγόβουνων. Οι φωτογραφίες του προσθέτουν στη μαγεία ενός τοπίου που κυριαρχείται από την άενη περιπλάνησή τους, καθώς και από την απόλυτα πιστή στην αρχή του Αρχιμήδη πλευστότητά τους. Επιμέλεια: Σταύρος Καβαλλάρης (Πειραιώς 138).

Τη μορφή του δράκου και την ατμόσφαιρα από τα παραμύθια και τις διηγήσεις των παιδικών του χρόνων φέρνει ο Τάσος Μαντζαβίνος στην Πινακοθήκη Γκίκα από τις 7 Νοεμβρίου μέχρι τις 4 Ιανουαρίου. Ένα χρόνο περίπου πριν φύγει από τη ζωή, ο Άγγελος Δεληβορριάς οργάνωνε με τον Τάσο Μαντζαβίνο την «επιστροφή» του ζωγράφου στο Μουσείο Μπενάκη, τη φορά αυτήν ως «δράκου». Δίπλα στα αντικείμενα του Καρυωτάκη, στα έργα του Κόντογλου και του Σπαθάρη, ο Μαντζαβίνος μάς ξαναγνωρίζει το μυθικό πλάσμα, όπως το έζησε στον Καραγκιόζη, σε μια μεταψυχαναλυτική και μετακαφκική ερμηνεία. Κατασκευές με τσίγκο, ξύλο και άλλα υλικά που έχει μαζέψει από το Μοναστηράκι, μεταμορφώνονται σε δράκους που ξεπηδούν από τα βάθη του ψυχικού κόσμου και προσπαθούν να εκφραστούν. Ο δημιουργός με αφοσίωση φιλοτεχνεί τα «κεντήματα», όπως του αρέσει να αποκαλεί αυτά τα έργα, και με το πινέλο, το κοπίδι, το στρώσιμο με το χέρι, τα ξυσίματα και τις γραμμές πάνω από το χρώμα πλάθει εικαστικά τη μορφή της κρυμμένης ύπαρξης. Μετά την αναδρομική έκθεση στο έργο του Μαντζαβίνου (Μπενάκη της Πειραιώς, 2012), ο ζωγράφος συνομιλεί με όλη τη γενιά του 1930, απολύτως συντονισμένα στο πνεύμα του Άγγελου Δεληβορριά, στον οποίον και αφιερώνεται το γεγονός. Αρωγός της έκθεσης και του ομότιτλου βιβλίου που τη συνοδεύει είναι η Πινακοθήκη Γιώργου Ν. Βογιατζόγλου και επιμελητής ο ιστορικός τέχνης Γιώργος Μυλωνάς (Πινακοθήκη Γκίκα).

Οι φωτογραφίες της έκθεσης «Casablanca» της Μελίτας Ευαγγελάτου (14 Νοεμβρίου – 1 Μαρτίου) ακολουθούν τη ζωή στην Καζαμπλάνκα και στα λιμάνια του Ατλαντικού. Λίγα μέρη στον κόσμο προκαλούν τα συναισθήματα και τις συγκινήσεις που προκαλεί η Καζαμπλάνκα. Μολονότι δεν αποτελεί μια αυτοκρατορική πόλη, όπως το Μαρακές ή η Φεζ, η Καζαμπλάνκα διαθέτει πολλά μοναδικά και συναρπαστικά στοιχεία. Η επιμελημένη αρχιτεκτονική του 20ού αιώνα και οι νέες περιοχές που στέγασαν τους πληθυσμούς της υπαίθρου, οι οποίοι προσπάθησαν να διατηρήσουν και στην πόλη τις συνήθειες και τις παραδόσεις τους, καθιστούν την Καζαμπλάνκα ένα διαχρονικό στολίδι λαϊκού πολιτισμού

(Μουσείο Μπενάκη Ισλαμικής Τέχνης).

Η έκθεση «Υφάνσεις. Ζωγραφική και ταπισερί στην Ελλάδα από το 1960 έως σήμερα» θα λειτουργήσει από τις 22 Νοεμβρίου μέχρι τις 16 Φεβρουαρίου και επικεντρώνεται στη σύζευξη ζωγραφικής και ύφανσης, όπως και στη δημιουργία μιας παράλληλης οπτικής πάνω σε έργα ελλήνων καλλιτεχνών και στις αντίστοιχες ταπισερί και τα χειροποίητα hand tufted χαλιά που δημιουργήθηκαν σε διαφορετικές χρονικές περιόδους. Επιμέλεια: Ειρήνη Οράτη, Κωνσταντίνος Παπαχρίστου (Πειραιώς 138).

«Το νησί των θησαυρών» είναι ο τίτλος της έκθεσης έργων του Μανώλη Χάρου, που παρουσιάζεται από τις 4 Δεκεμβρίου μέχρι τις 26 Ιανουαρίου. Η έκθεση χωρίζεται σε τέσσερις ενότητες και περιλαμβάνει 50 περίπου δισδιάστατα εικαστικά έργα μεικτής τεχνικής (ζωγραφική, χαρακτική) και μία κατασκευή τριών διαστάσεων. Οι τίτλοι των έργων είναι όλοι λέξεις ή φράσεις από πηγές που είναι για τον δημιουργό η υπόγεια αναφορά στο Νησί των δικών του Θησαυρών. Επιμέλεια έκθεσης: Ελένη Αθανασίου (Μουσείο Μπενάκη Ελληνικού Πολιτισμού).

Η έκθεση «Christian Zervos και Cahiers d' art» (12 Δεκεμβρίου - 1 Μαρτίου) αποτελείται από δύο αλληλοεμπλεκόμενες διαδρομές: η πρώτη αφορά την πορεία του Zervos και τη σημασία των εκδόσεων και των εκθέσεων του στο χώρο της τέχνης, της κριτικής αλλά και της αρχαιολογίας στο Παρίσι και την Αθήνα του Μεσοπολέμου και αμέσως μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, και η δεύτερη την παρουσίαση εμβληματικών έργων από την προσωπική του συλλογή, τα οποία σκιαγραφούν τις καλλιτεχνικές πεποιθήσεις του, τις προτεραιότητες και τις προτιμήσεις του. Η έκθεση συνοδεύεται από κατάλογο με όλα τα έργα, κείμενα των επιμελητών και επιλεγμένα κείμενα του Zervos (Πειραιώς 138).

(Πηγή πληροφοριών: ΑΠΕ - ΜΠΕ)